

Sv. Karel Veliký zaujímá významné místo v souboru deskových obrazů kaple sv. Kříže na Karlštejně. Karel IV. ho považoval za svého patrona, ale i předchůdce, který vzkřísil slávu římského císaře.

„Podívejme se jestli něco znáš o Karlu IV. a o časech za jeho vlády. Položím ti pár otázek a jakmile je zodpovíš, tak mě pěkně vymaluj, tak jako to udělal Mistr Teodorik.
Dívej se dobře, najdeš co mi zapomněli nakreslit!“

Královské otázky

1. Karel IV. se narodil v Praze 14.5.1316 a dostal jméno:

- a) Jan b) Václav c) Karel

2. Na svých cestách po Evropě Karlovi IV. se podařilo získat:

- a) Tři zuby Karla Velikého
b) Tři zlaté vlasy děda Věšvéda
c) Tři nejstarší zlaté mince světa

3. Karel IV. procestoval velkou část Evropy, byl někdy i v Americe?

- a) ano b) ne

4. Rytířská epopej Jindřicha VII., dědy Karla IV. byla vylíčená v:

- a) první německé obrázkové kronice
b) první české obrázkové kronice
c) první francouzské obrázkové kronice

5. Na svatbě Karlových rodičů ve Špíru, podávala se slepice plněná nádivkou z masa, mandlí, vajec a:

- a) čokolády b) brambor c) hrozinek

6. Kolik jazyků ovládal Karel IV.?

- a) 2 b) 5 c) 1

7. Kvůli jeho zájmu o hospodářské dění, u historiků si zasloužil přezdívku:

- a) kupec na trůnu b) zlatokop c) železný a zlatý

8. Králův bratr Jan Jindřich vládl v Moravském

- a) království b) markrabství c) vévodství

9. Stavitel Karlova mostu, Petr Parléř chtěl, aby zdivo bylo obzvlášť pevné a vydrželo po staletí. S toho důvodu nařídil do vápna přidávat:

- a) krupicovou kaši b) víno a vejčička c) banány

10. Pověst říká, že jedno z dnešních pražských náměstí vyměřil osobně Karel IV., které myslíte že to bylo:

- a) Václavské náměstí b) Karlovo náměstí c) Senovážné náměstí

11. Karlátka nebo někdy také i kadlátka je pojem označující ovoce, jehož sazenice z Francie přivezl Karel IV. O jaké ovoce se jedná:

- a) meruňky b) citrony c) švestky

12. Který kamenný most je nejstarší v Čechách:

- a) Karlův b) most v Písku

13. Karel IV. dětství strávil na dvoře svých příbuzných:

- a) v Belgii b) v Anglii c) ve Francii

14. Na pohřebním projevu Karel byl nazván:

- a) otec historie b) učitel národa c) otec vlasti

15. Prvním stavitelem Svatovítské katedrály byl Matyáš z Arassu. Město Arass se nachází:

- a) ve Francii b) v Itálii c) v Anglii

Vyhodnocení: 1b, 2a, 3b, 4a, 5c, 6b, 7a, 8b, 9b, 10a, 11c, 12b, 13c, 14c, 15a

Tangramy

„Byl jsem velmi moudrým vladařem a teď zjistím zda i ty jsi dostatečně moudrý.“

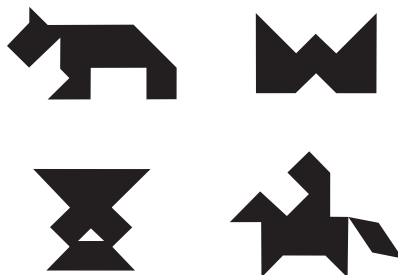
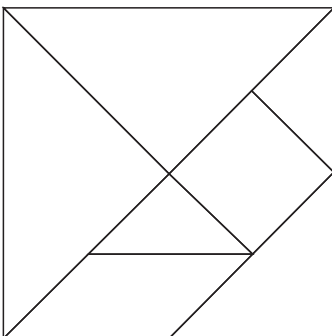
1. „Víš jak se jmenuji a jak dlouho jsem vládl?“

2. „Dalším tvým úkolem bude mě pěkně vymalovat a hlavně nezapomeň na drahokamy a zlatou výšivku v mém kabátci“

3. „A teď vyzkouším tvůj důvtip a rychlost, zahrajeme si spolu tangramy. Pochází z Číny a tvoří je sedm geometrických tvarů, ze kterých jde sestavit spoustu obrázků. I já mám pro tebe pár námětů připravených, ale dokážeš sám nějak vymyslet?“

Jak na to:

nejdříve musíš podle nákresu obkreslit a vystřihnout sedm dílů. Jakmile jsi připravený můžeš začít. Sestavit obrázek, když znáš pouze jeho obrys není nic jednoduchého. Při skládání použij všechny části, žádný díl nesmí zůstat stranou. Jednotlivé díly leží vedle sebe na podložce a nesmí se překrývat, ale musí se dotýkat hranou nebo alespoň rohem. Jednotlivé díly lze libovolně převracet.

Karel IV., 32 let / 1346-1378/

Sv. Jiří nejoblíbenější světec ve středověku, byl patronem všech rytířů. I na dvoře Karla IV. se mu dostávalo velké úcty. Dokonce sám Karel IV. získal cenné relikvie spojené s tímto světcem. Praporec a údajné tělo draka s nímž bojoval. Draka v tomto případě nahrazovala kostra hlavy krokodýla, která byla ještě v 17. století vystavena v kapli sv. Kříže.

„Teď jsi se dozvěděl jak jsem byl statečný, řekl bych i více než samotný Karel IV., ten se ale pyšší s jinými přednostmi. Určitě byl větší myslitel a stavitel než já. Také se k tomu jeho počínání vážou zajímavé legendy. Pojď přečteme si nějaké. A aby to nebylo tak jednoduché, otázky nebo dokončení příběhu najdeš až na konci všech historek. Pro větší legraci si můžeš zahrát s kamarády kvíz, přečteš začátek příběhu a ostatní ti kladou otázky a hledají dokončení, ale ty můžeš odpovídat pouze ano nebo ne. Už se těším co všechno vymyslíte.“

Strašidelné historky aneb co se povídalo o císaři Karlu IV.

1. Stavitel a pozoruhodná klenba

Mladý a chudý stavitel se zamiloval do dcery bohatého měšťana, ale její otec mu slíbil její ruku pouze v případě, když ukáže, že něco znamená, a že bude schopen ji zabezpečit. Mladý stavitel postavil kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého dle císařova přání na nejvyšším místě Nového Města s úchvatnou kupolí (s průměrem 24 m). Ovšem s onou dívkou a ani s žádnou jinou, se bohužel neoženil. Co myslíte, co se vlastně stalo?

2. Do dnes se traduje, že když Karel IV. umřel, hned po jeho smrti se v Praze stala zvláštní a nevyvětlitelná událost. Co myslíte, že to bylo?

3. Za panování Karla IV. bylo jednoho roku veliké sucho a mnoho úrody bylo spáleno horkem, lid hladověl. Po Praze se rozšířilo násilí a všelijaká kriminální činnost, krádeže, loupeže a mnoho dalších špatných věcí. Co myslíš, že udělal moudrý vladař?

4. Karel IV. nechal vyrobiť skvostnou novou korunu, kterou zasvětil sv. Václavovi. K této příležitosti žádal papeže, aby vydal speciální bulu /6.5.1346/. Příklad to co je v bule napsáno? O co Karel IV. prosil?

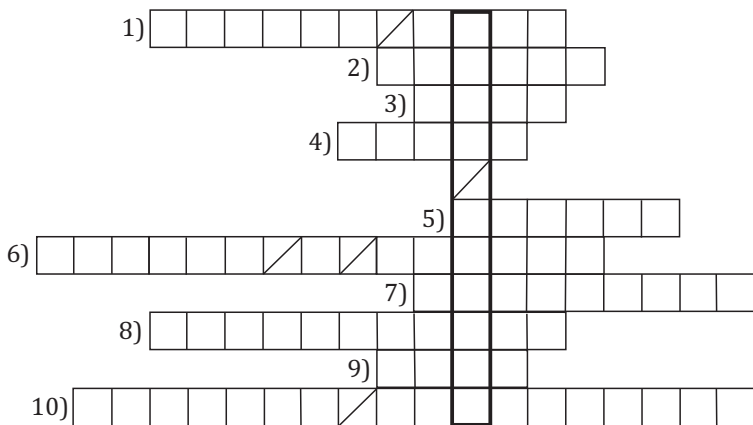
Cesal, Ales: Záhadny stare Prahy, Levne knihy, Praha, 2009, Jezkova, Alena: 77 Praskych legend, Praha 2006.

Literatura:
4. V bule je psáno, že drahooceny diadem musel byt biam, pouze ke korunovaci ti jine dle zite slavnosti. Aby nedoslo k znuzeni, korunu neml ozneme "zciti, zmharati aneb v zasavnu dat". Každý, kdo by s korunou neopřavne manipuloval, bude sizen klebou. Fovest tvrdí, že si korunu neopřavne nasadil říský protektor, který brzy potom zemřel na následky atentačt.
dostane najst, např a domi si odnese i chleb pro celou svojí rodinu. Opevneni tak pomohlo chudým Pražanům přežit hladomor. Tato stavba se do dneš dnů tyčí na petřinských skálach a vede až k řece Vitavě, říká se jí Hladová zed' a dokonce zubate cimbuří připomná hladové zuby chudáků, jez ho stavěl a díky tomu přežil.
3. Karel IV. nechal pozvat veskerou chudinu na Praský hrad a rozhodl, že se bude stavět nové městské opevnení. Vyhlasil, že kdokoli na něm bude pracovat odenknu dveře a uvidel, že zvon zvoní umrtáček sám od sebe a ostatní zvoní ho doprovázejí. Takto se loučila Praha s velkým císařem.
2. Říka se, že se rozeznaly zvonu na všech praských kostelech, když Karel IV. naposledy vyléhl. Zvonic svatovitického chrámu, bžel zkontrolovat, kdo je ve věži. Když tam dorazil, bez dechu kde je. Teprve až za několik dní našli rybáře ve Vitavě jeho tělo.
nebo hanbu a ponizení. Rozhodl se a list podepsal. Toho, že ho cizinec říznu do ruky a brk namočí do krve si ani nevšiml. Neznámý cizinec s podepsaným listem ihned zmizel.
klenba bude stát a ze se dočka uznání. To vše za jeden podpis a muž mu podal osuřý brk. Stavitel ihned pochopil, kdo je ten muž. Stal před rozhodnutím zda zvolit slávu, bohatství a využitou novou věstnu co den Femýšiel o tom, co by se mohlo stát, kdyžby se kupole zřítla. Jednoho dne, když padl soumrak, zůstala v kostele sám. Ze sínu se vynořil muž s nabídkou, že mu pomůže. Zařídí, že mohutná klenba bude stavěna. Pomluvy se dostaly i k císaři, který ale mladíkovi velkoryse sdělil, že mu věří, že stavbu úspěšně dokončí. Sémě podchybnosti se však dostalo do srdce stavitele. Den 1. Stavitel se chopil příležitosti a vytvořil pozoruhodný plán a Karel IV. si ho navzdory mládí vybral pro realizaci stavby. Závistivci, kterým se podarilo do plánu nahlednout, začali šířit řeči, že taková odpovědi:

Královské slovičkareni

Sv. Kateřina patří do hierarchie sv. panen, které se vyznačují volně rozpuštěnými nekrytými vlasy. právě ona měla v životě Karla IV. zcela mimořádné místo, neboť jako mladý vyhrál právě v den sv. Kateřiny (25.11.) roku 1332 svou první bitvu pod hradem San Felice nedaleko severoitalské Modeny.

„Proveřím si tvoje znalosti, jestli se tvá moudrost může srovnávat s moudrostí samotného vladaře. Dokážeš vyluštit tajenku aniž by jsi zaváhal?“

1) Co spojuje Staroměstskou a Malostranskou věž v Praze? 2) Umělecký sloh v době vlády Karla IV.? 3) Karel IV. měl čtyři ... 4) Co se přidávalo do malty při stavbě Karlova mostu? 5) Jak se jmenoval Karlův syn, následovník trůnu? 6) Jak se jmenovala první manželka Karla IV.? 7) Na jakém hradě jsou uloženy korunovační klenoty? 8) Otec Karla IV. se jmenoval Jan ... 9) Jaká část oděvu má zobákovité špičky? 10) Jak se jmenuje pražské vysoké učení založené Karlem IV.?

Orlec vlasti